Uggle-lyssnar-veckan

FOTO: TOMMY NORDSTRÖM

Kattuggla

Text: Sören Larsson

Ugglelyssnarveckan 2016 arrangerades mellan 19 till 27 mars och det var 15:e året i rad som lyssnarveckan genomfördes i Västmanland. Den nu ganska långa serien ger vissa möjligheter till att se trender i ugglornas uppträdande. Däremot är det svårare att få en bra bild av uggleförekomsten i hela landskapet.

Lyssnarveckan bygger på enskilda spontana aktiviteter och dessa varierar starkt mellan åren i olika delar av landskapet. Dessutom påverkar också hög ropaktivitet eller inte bland ugglorna, aktiviteten bland ugglelyssnarna. I år kunde vi trots mindre gynnsamma lyssnarförhållanden under de flesta nätter notera ett större antal arrangerade uggelutflykter i landskapet under veckan – glädjande.

Eftersom målsättningen med lyssnarveckan är att få uppgifter om antalet aktiva revir samt också en föraning om kommande häckningar senare under året är önskemålet att ugglelyss-

Tabell 1. *Här redovisas antalet rapporterade ugglor under ugglelyssnarveckan 2016 med kommunvis fördelning.*

Uggleveckan 2016	Berguv	Sparvuggla	Kattuggla	Slaguggla	Lappuggla	Hornuggla	Pärluggla	Hökuggla
Ljusnarsberg								
Hällefors			2					
Nora			2					
Lindesberg		1	11				1	
Arboga		4	7					
Skinnskatteberg		9	35	5		1	4	
Köping		3	4	1				
Fagersta		1	4	3				
Norberg		1	2	1		1	1	
Surahammar		5	7	1		1	1	
Hallstahammar		2	9					
Sala		2	3					
Västerås		2	11	2		1	1	
Kungsör								
Totalt	**2**	**30**	**98**	**13**	**6**	**5**	**9**	

narna inte försöker locka igång ugglorna med ljuduppspelningar mm. Det verkar som detta blir alltmer hörsammat. Spontant ropande ugglor har i de flesta fall en koppling till en kommande häckning eller är i varje fall en revirhållande fågel.
Totalt noterades 163 ugglor i landskapet under veckan och det är ett resultat som stärker uppfattningen att vi blev kvar i ett andra bottenår i rad 2016. Två bottenår i rad har inträffat en gång tidigare under 15-årsperioden nämligen 2007 och 2008.

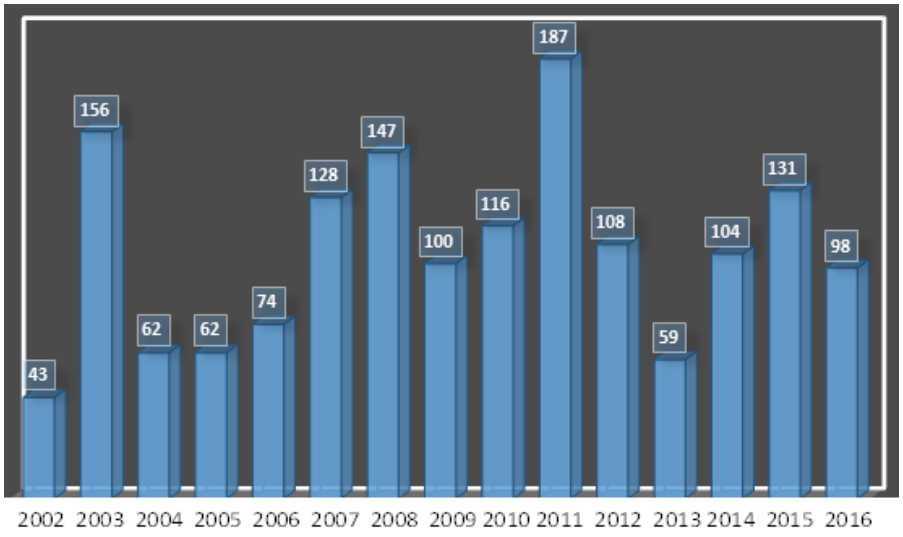
Vädret
En blåsig och nederbördsrik vecka påverkade resultatet negativt. Främst för att vädret inte lockade ut de uggleintresserade men också att ugglorna normalt är tystare vid blåst och dessutom svårare att höra vid blåst, regn och snöfall. Bara två nätter under hela veckan var det bra ugglelyssnarväder och inte oväntat hördes också flest ugglor dessa nätter.

Antalet ugglelyssnare
I tabell 1 visas antalet hörda ugglor per kommun under veckan. Som framgår är lyssnaraktiviteten fortfarande högst i Skinnskatteberg och Surahammars kommuner. Men det som inte framgår är det ökade intresset för ugglelyssning i Norberg, Fagersta, Lindesberg, Arboga, Västerås och Hallstahammars kommuner. Nämnvärt är att hela 23 deltagare inventerade ugglor första kvällen i Ramnäs, att 18 resp 20 personer deltog vid två olika uggelutflykter i Lindesberg under veckan och att 11 medlemmar i Rapphönan inventerade på det stora brandområdet en kväll.

Resultat
Pärlugglan, slagugglan och lappugglan är bra indikatorer på förekomsten av ugglornas viktigaste bytesdjur smågnagarna i skogslandskapet. Endast 9 pärlugglor hörda, alla lappugglor iakttagna på dagtid och även några av slagugglorna iakttagna på dagtid visar att det var födobrist i skogarna våren 2016.

Jag har aldrig tidigare redovisat resultatet för kattugglan under våra lyssnarveckor. Kattugglan får vi räkna till kulturmarkernas uggla. Den och berguven är de enda ugglor som häckar i städer, samhällen och även vid gårdar på landsbygden. Kattugglan bör inte vara lika styrd av smågnagarnas variation eftersom den har ett brett bytesregister och

Tabell 2. *Visar antalet rapporterade kattugglor under ugglelyssnarveckorna 2002 t.o.m. 2016*

kan gå över till andra byten när smågnagarpopulationen är i botten. Förmodligen varierar dessutom kattugglans bytesdjur i olika delar av landskapet, kanske t.o.m. lokalt.

Hur skall vi tolka kattugglorna?

2003, 2006, 2011 och 2014 var det toppår i smågnagarcykeln och där har kattugglorna svarat positivt på gnagartillgången med många ropande fåglar.

2004, 2009 och 2012 var det riktiga bottenår i smågnagarcykeln, ändå var det ganska många ropande kattugglor dessa år.

2007, 2008, 2010 och 2015 var det ont om smågnagare men antalet ropande kattugglor var ungefär detsamma.

Det finns en möjlig felkälla i materialet för kattugglan. Det är den art som påverkas mest om det i någon kommun genomförs en riktad lyssning efter arten vissa år och inte andra år.

Tack!

Det är lika spännande att lyssna efter ropande ugglor ett bottenår som ett toppår. När många ugglelyssnares upplevelser ställs samman, får vi ett resultaten där vi kan följa eventuella förändringar i bestånden. Ju längre tidsserier desto mer kunskap kommer oss till del.

Samtliga ugglelyssnare som varit ute i de västmanländska skogs- och kulturmarkerna samt de som har rapporterat sina fynd under veckan tackas för en fin och värdefull insats.■

Studie främjandet